

Spójność poprzez współpracę: W jaki sposób polityka spójności Unii Europejskiej wpływa na makroregion Morza Bałtyckiego?

Polityka spójności UE wyrównuje regionalne różnice w Unii Europejskiej

Najprościej rzecz ujmując, polityka spójności UE ma na celu zniwelowanie regionalnych różnic w Unii Europejskiej. Nie jest ona jednak przeznaczona jedynie dla biedniejszych regionów, lecz przynosi korzyści wszystkim krajom Unii Europejskiej.

Polityka spójności wpływa na życie wszystkich obywateli Unii Europejskiej, wspierając rozwój regionów i służąc jako katalizator inwestycji. Pomaga to w tworzeniu nowych miejsc pracy, napędza wzrost gospodarczy i podnosi konkurencyjność.

Polityka spójności jest ważną częścią budżetu Unii Europejskiej: w budżecie na lata 2014-2020 ponad 30% środków zostało przyznane różnym instrumentom finansowym wspierającym politykę spójności. Polityka spójności realizowana jest poprzez Europejski Fundusz Rozwoju Regionalnego (EFRR), Europejski Fundusz Społeczny (EFS) oraz Fundusz Spójności. Każdy z funduszy ma inny cel.

Strategie makroregionalne UE stawiają czoła wspólnym wyzwaniom i wykorzystują możliwości

Strategie makroregionalne UE obejmują niemal 2/3 Unii i stanowią nowe i eksperymentalne wielopoziomowe sprawowanie rządów. U źródeł idei strategii makroregionalnych leży poczucie, że podobne wyzwania i możliwości często podyktowane są warunkami obszaru geograficznego i kulturowego. Kraje w tym samym regionie mogą poradzić sobie z nimi lepiej poprzez ściślejszą współpracę zainicjowaną przez te strategie.

Współpraca ponad granicami krajów jest podstawą strategii makroregionalnych. Ściślejsza współpraca w znaczącym stopniu poprawia jakość codziennego życia mieszkańców danego obszaru, jako że makroregionalne strategie obejmują liczne zagadnienia od edukacji, zdrowia i ochrony środowiska po innowacje, transport i turystykę.

Każda strategia makroregionalna jest charakteryzowana przez obszar jej przeznaczenia. W przypadku Strategii UE dla Regionu Morza Bałtyckiego (EUSBSR) to Morze Bałtyckie łączy ludzi wokół niego i inspirowanie ich do wspólnej pracy. Z tego względu główne obszary działania w EUSBSR są ściśle związane z morzem. Główne założenia tej Strategii to: ochrona morza (Save the sea), wzrost dobrobytu (Increase prosperity) i wzrost integracji regionu (Connect the region).

Wszystkie strategie makroregionalne są finansowo neutralne i nie otrzymują żadnego dodatkowego finansowania. Opierają się one na istniejących źródłach finansowania, w szczególności Europejskim Funduszu Rozwoju Regionalnego, który finansuje współpracę transgraniczną.

W jaki sposób strategie makroregionalne powiązane są z polityką spójności UE?

Strategia UE dla Regionu Morza Bałtyckiego jest realizowana w konkretnych projektach. To właśnie one ściśle wiążą strategie makroregionalne z polityką spójności UE, jako że większość projektów wdrażających EUSBSR finansowana jest z funduszy polityki spójności. Zachęcając kraje do wspólnych działań, strategie przysługują się szczególnie wymiarowi współpracy polityki spójności

UE. Silna współpraca terytorialna ma pozytywny wpływ na spójność ekonomiczną, społeczną i terytorialną.

Strategie angażują graczy ze wszystkich poziomów społeczeństwa do pracy nad poprawą sytuacji regionu. Przybliżają również Unię Europejską do jej obywateli, poprzez konkretne, finansowane przez Unię projekty, które angażują i mają pozytywny wpływ na nasze życie. Silne i dobrze prosperujące makroregiony mogą sprzyjać rozwojowi europejskiej demokracji i wartości Unii Europejskiej, szczególnie w czasach, gdy Europa staje w obliczu rozmaitych wyzwań.

Strategie makroregionalne mogą również przecierać szlaki i stanowić wzór dla całej Unii. Przykładowo, praca w ramach EUSBSR przyczyniła się do strategii UE w zakresie przystosowania się do zmiany klimatu. Region Morza Bałtyckiego natomiast ma długą tradycję rozwiązywania kwestii odpadów morskich - działania często wdrażanego poprzez projekty finansowane ze środków unijnych, czym daje przykład światu.

Jednym z przykładów znaczenia strategii makroregionalnych jest ich powiązanie z krajami poza Unią. EUSBSR składa się z ośmiu państw członkowskich UE oraz czterech krajów sąsiednich (Białoruś, Islandia, Norwegia i Rosja). Jako że Strategia pracuje aktywnie z państwami niebędącymi członkami UE na poziomie regionalnym, wzmacnia również ich powiązania z Unią Europejską. W Regionie Morza Bałtyckiego morze i jego dobry stan są naturalnym fundamentem współpracy ponad granicami Unii.

Jako że wszystkie makroregionalne strategie wpasowują się w istniejące prawodawstwo i instytucje UE i nie otrzymują żadnego dodatkowego finansowania, muszą skupić się na konkretnych działaniach. W przypadku EUSBSR jedną z głównych motywacji do działania były kwestie związane ze środowiskiem dotyczące Morza Bałtyckiego. Strategia tworzy dla różnych graczy platformę współpracy i działań na rzecz ochrony morza.

Finansowane ze środków unijnych projekty, które służą jako powyższe platformy działania i szczególnie dobrze reprezentują cele EUSBSR nazywane są projektami flagowymi. Niektóre z nich rozwinęły się z indywidualnych projektów w sieci i fora, takie jak grupa robocza BALTIFISH, które przyczyniają się do dialogu i współpracy. Ten rodzaj transformacji pokazuje również trwałość finansowania projektu i przynosi korzyści całemu regionowi.

Źródła:

„10 mitów i faktów dotyczących polityki spójności UE”

https://ec.europa.eu/regional_policy/pl/policy/what/myth-busting/

Wprowadzenie do unijnej polityki spójności na lata 2014-2020 (2014)

https://ec.europa.eu/regional_policy/sources/docgener/informat/basic/basic_2014_pl.pdf

Badania strategii makroregionalnych i ich związków z polityką spójności (2017)

https://ec.europa.eu/regional_policy/en/information/publications/studies/2017/macro-regional-strategies-and-their-links-with-cohesion-policy

Sprawozdanie Komisji dla Parlamentu Europejskiego, Rady, Europejskiego Komitetu Ekonomiczno-Społecznego i Komitetu Regionów z realizacji strategii makroregionalnych UE

COM/2016/0805 final <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=CELEX:52016DC0>

The article is part of an European Union funded project "[Cohesion through EUSBSR](#)" promoting positive results of EU Cohesion policy in the Baltic Sea macro-region (EUSBSR).

The article reflects only the author's view and the European Commission is not responsible for any use that may be made of the information it contains.

With financial support from the European Union